

รายงานสถานการณ์ภาพรวมสินค้าข้าวในประเทศไทยเวียดนาม

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโฮจิมินห์

1. ภาพรวมสถานการณ์

1.1. สถานการณ์การผลิต

ในช่วงมกราคม – สิงหาคมปี 2562 เวียดนามมีพื้นที่เพาะปลูกข้าวในช่วงฤดูหนาวปี 2562 รวม 1,286 พันเฮกเตอร์ ลดลงร้อยละ 2.4 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2561 โดยแบ่งเป็นภาคเหนือ 1,080 พันเฮกเตอร์ ลดลงร้อยละ 2.2 และภาคใต้ 206 พันเฮกเตอร์ ลดลงร้อยละ 3.5 ในช่วงฤดูร้อน - ฤดูใบไม้ร่วง 2562 พื้นที่เพาะปลูกข้าวได้ 2,011 พันเฮกเตอร์ ลดลงร้อยละ 2.2 โดยแบ่งเป็นภาคเหนือ 179 พันเฮกเตอร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6 และภาคใต้ 1,832 พันเฮกเตอร์ ลดลงร้อยละ 2.5 ในช่วงฤดูใบไม้ร่วง - ฤดูหนาวปี 2562 ภูมิภาคสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงของเวียดนามมีพื้นที่เพาะปลูกข้าวอยู่ที่ 403.5 พันเฮกเตอร์ ลดลงร้อยละ 2.4 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2561

เวียดนามมีพื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวในภาคใต้ในช่วงฤดูร้อน - ฤดูใบไม้ร่วง 2562 1,081 พันเฮกเตอร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.4 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของช่วงปี 2561

1.2 สถานการณ์การตลาด

1) สถานการณ์ราคาข้าวภายในประเทศ

ราคาข้าวของเวียดนามในกลางเดือนสิงหาคม 2562 สูงกว่าราคาในกลางเดือนกรกฎาคม 2562 โดยราคาข้าวเปลือกที่จัดซื้อจากเกษตรกร อยู่ที่ 0.188 เหรียญสหรัฐต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.0 สำหรับราคาข้าวขาวที่อยู่หน้าคลังของบริษัทส่งออกข้าว ข้าวขาว 5% ราคาอยู่ที่ 0.319 เหรียญสหรัฐต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6 ข้าวขาว 10% ราคาอยู่ที่ 0.317 เหรียญสหรัฐต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.7 ข้าวขาว 15% ราคาอยู่ที่ 0.310 เหรียญสหรัฐต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6 ข้าวขาว 20% ราคาอยู่ที่ 0.311 เหรียญสหรัฐต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 และข้าวขาว 25% ราคาอยู่ที่ 0.301 เหรียญสหรัฐต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 (รายละเอียดตามตารางที่ 1 ราคาข้าวในเวียดนาม ในข้อ 1.3)

2) สถานการณ์การส่งออกข้าว

(1) ภาพรวมการส่งออกข้าว ในช่วงมกราคม – สิงหาคมปี 2562 เวียดนามส่งออกข้าวได้ปริมาณรวม 4.5 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2561 โดยมีมูลค่าการส่งออก (ราคา FOB) รวม 2.0 ล้านเหรียญสหรัฐ ลดลงร้อยละ 14.9 (รายละเอียดตามตารางที่ 2 การส่งออกข้าวของเวียดนาม ในข้อ 1.3)

(2) ตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญ ตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญ 5 อันดับแรกของเวียดนามในช่วงมกราคม – สิงหาคมปี 2562 ได้แก่ ฟิลิปปินส์ 720 ล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 157.4 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2561 จีน 173.6 ล้านเหรียญสหรัฐ ลดลงร้อยละ 67.2 มาเลเซีย 160 ล้านเหรียญสหรัฐ ลดลงร้อยละ 10.5 เกาหลีใต้ 152 ล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 57.1 และอิรัก 138.5 ล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.8 (รายละเอียดตามตารางที่ 3 ตลาดสินค้าข้าว 15 อันดับแรกของเวียดนามในช่วงมกราคม – สิงหาคมปี 2562 ในข้อ 1.3)

(3) **ราคาส่งออกข้าว** ราคาส่งออกข้าวเวียดนามในวันที่ 30 สิงหาคม 2562 มีการลดลง ดังนี้ ราคาข้าวหอม Jasmine เวียดนาม มีราคาเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2562 อยู่ที่ 523-527 เหรียญสหรัฐต่อตัน เท่ากับราคาเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2562 ข้าวขาว 5% มีราคาเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2562 อยู่ที่ 323-327 เหรียญสหรัฐต่อตัน ลดลงร้อยละ 8.5 เมื่อเทียบกับวันที่ 31 กรกฎาคม 2562 และข้าวขาว 25% มีราคาเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2562 อยู่ที่ 308-312 เหรียญสหรัฐต่อตัน ลดลงร้อยละ 11.4 เมื่อเทียบกับวันที่ 31 กรกฎาคม 2562 และข้าวขาว 100% มีราคาเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2562 อยู่ที่ 303 - 307 เหรียญสหรัฐต่อตัน ลดลงร้อยละ 1.6 เมื่อเทียบกับวันที่ 31 กรกฎาคม 2562 (รายละเอียดตามตารางที่ 4 ราคาส่งออก (เงื่อนไขการส่งมอบ FOB) ในข้อ 1.3)

1.3 ข้อมูลสถิติการค้าที่สำคัญ ประกอบด้วย ข้อมูลราคาข้าวในเวียดนาม ข้อมูลการส่งออกข้าวของเวียดนาม ข้อมูลตลาดสินค้าข้าว 15 อันดับแรกของเวียดนามในช่วงมกราคม - สิงหาคมปี 2562 และข้อมูลราคาส่งออกข้าว

ตาราง 1: ราคาส่งออกข้าวในเวียดนาม

หน่วย: เหรียญสหรัฐ

ที่	ประเภท	กลางเดือนกรกฎาคม 2562	กลางเดือนสิงหาคม 2562	ขยายตัว (ร้อยละ)	
1	ข้าวเปลือก	0.185	0.188	2.0	
2	ข้าวขาว	5%	0.317	0.319	0.6
		10%	0.312	0.317	1.7
		15%	0.308	0.310	0.6
		20%	0.304	0.311	2.5
		25%	0.300	0.301	0.5

ที่มา: สมาคมอาหารเวียดนาม

ตารางที่ 2: การส่งออกข้าวของเวียดนาม

หน่วยปริมาณ: พันตัน

มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ในช่วงมกราคม - สิงหาคมปี											
2560				2561				2562			
ปริมาณ	มูลค่า	ขยายตัว (ร้อยละ)		ปริมาณ	มูลค่า	ขยายตัว (ร้อยละ)		ปริมาณ	มูลค่า	ขยายตัว (ร้อยละ)	
		ปริมาณ	มูลค่า			ปริมาณ	มูลค่า			ปริมาณ	มูลค่า
4,090	1,801	23.8	21.3	4,530	2,320	10.8	28.8	4,544	1,975	0.3	-14.9

ที่มา: กรมศุลกากรเวียดนาม

ตารางที่ 3: ตลาดสินค้าข้าว 10 อันดับแรกของเวียดนามในช่วงมกราคม - สิงหาคมปี 2562

หน่วยปริมาณ: กิโลกรัม

มูลค่า: เหรียญสหรัฐ

ที่	ประเทศ	ในช่วงม.ค. - ส.ค. ปี 2561		ในช่วงม.ค. - ส.ค. ปี 2562		ขยายตัว (ร้อยละ)	
		ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
1	ฟิลิปปินส์	609,701	279,828,155	1,764,484	720,389,492	189.4	157.4
2	จีน	1,016,655	529,836,298	347,520	173,736,318	-65.8	-67.2
3	มาเลเซีย	395,426	179,319,099	413,111	160,434,270	4.5	-10.5
4	โกตดิวัวร์	165,691	96,717,490	355,485	151,940,718	114.5	57.1
5	อิรัก	180,000	102,810,000	270,075	138,541,500	50.0	34.8
6	กานา	272,644	158,877,125	247,482	120,280,486	-9.2	-24.3
7	ฮ่องกง	56,362	32,245,819	85,069	43,420,932	50.9	34.7
8	สิงคโปร์	57,616	32,280,403	60,204	32,401,493	4.5	0.4
9	สหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์	32,309	17,750,315	31,352	16,568,953	-3.0	-6.7
10	อินโดนีเซีย	770,812	361,828,877	27,933	12,320,817	-96.4	-96.6
11	ซาอุดีอาระเบีย	15,074	9,063,261	21,032	11,510,173	39.5	27.0
12	แทนซาเนีย	10,128	6,083,628	14,852	8,155,202	46.6	34.1
13	ออสเตรเลีย	6,696	4,514,325	12,555	7,911,117	87.5	75.2
14	ไต้หวัน	12,597	6,333,334	16,392	7,533,109	30.1	18.9
15	รัสเซีย	7,368	3,272,462	17,395	7,173,742	136.1	119.2

ที่มา: กรมศุลกากรเวียดนาม

ตารางที่ 4: ราคาส่งออกข้าว (เงื่อนไขการส่งมอบ FOB)

หน่วย: เหรียญสหรัฐต่อตัน

ที่	ประเภทข้าว	วันที่ 31 กรกฎาคม 2562	วันที่ 30 สิงหาคม 2562	ขยายตัว (ร้อยละ)
1	ข้าว Jasmine	523-527	523-527	-
2	ข้าวขาว 5%	353-357	323-327	-8.5
3	ข้าวขาว 25%	348-352	308-312	-11.4
4	ข้าวขาว 100%	308-312	303-307	-1.6

ที่มา: สมาคมอาหารเวียดนาม อ้างถึงข้อมูลของ Oryza.com

2. การวิเคราะห์โอกาส อุปสรรคและความท้าทายของตลาดเวียดนาม

โอกาส	ความท้าทาย
ผู้บริโภคชาวเวียดนามโดยเฉพาะที่อยู่ในเมืองใหญ่มีรายได้เพิ่มสูงขึ้น ดังนั้น ผู้บริโภคมีแนวโน้มซื้อข้าวที่มีคุณภาพดี และดีต่อสุขภาพ เช่น ข้าวอินทรีย์ ข้าวกล้อง รวมทั้ง เวียดนามเริ่มมีชาวต่างชาติมาพักอาศัยและทำงานมากขึ้น เช่น กลุ่ม Expat ซึ่งมีกำลังซื้อสูง และนิยมบริโภคข้าวคุณภาพดี	เวียดนามเป็นประเทศที่ปลูกและส่งออกข้าวรายใหญ่ของโลก ดังนั้น ราคาข้าวในเวียดนามต่ำกว่าราคาข้าวที่นำเข้าจากต่างประเทศ ทำให้ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังซื้อข้าวที่ผลิตในประเทศเป็นหลัก
ความตกลงการค้าของอาเซียน (ATIGA) ส่งผลให้อัตราภาษีนำเข้าของข้าวมาเวียดนามลดลง ร้อยละ 0 ยกเว้นข้าวหอมมะลิ ร้อยละ 5	การขอใบอนุญาตการนำเข้ายังใช้เวลาระยะเวลาดำเนินการนาน และมีหลายขั้นตอน

3. ข้อเสนอแนะ/ประเด็นที่ต้องเฝ้าระวัง

การประชุมเกี่ยวกับผลของ Vietnam - EU FTA ต่อสินค้าเกษตรในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินค้าข้าว

ในการประชุมหัวข้อ "Vietnam - EU Free Trade Agreement: Important commitments in the field of agriculture and things to keep in mind" จัดโดยกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าเวียดนาม (Ministry of Industry and Trade) กระทรวงเกษตรและพัฒนาชนบทเวียดนาม (Ministry of Agriculture and Rural Development) และสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมเวียดนาม (Vietnam Chamber of Commerce and Industry - VCCI) เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2562 ณ นครโฮจิมินห์ นาย Tran Tuan Anh รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าเวียดนามเปิดเผยว่า ข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างสหภาพยุโรปกับเวียดนาม (EU-Vietnam Free Trade Agreement - EVFTA) จะช่วยลดค่าการส่งออกสินค้าของเวียดนามไปสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ในปี 2563 ร้อยละ 42.7 ในปี 2568 และร้อยละ 44.37 ในปี 2573

นาย Pham Thai Binh ผู้อำนวยการบริษัท Trung An High-tech Agriculture JSC (Can Tho) ซึ่งเป็นบริษัทส่งออกข้าวของเวียดนาม กล่าวว่า ในปี 2561 เวียดนามส่งออกข้าวไปสหภาพยุโรปแค่ 20,000 ตัน มูลค่า 12 ล้านดอลลาร์ คิดเป็นร้อยละ 0.3 ของการส่งออกข้าวทั้งหมดของเวียดนาม เนื่องจากอัตราภาษีนำเข้าข้าวเวียดนามมาสหภาพยุโรปสูงมากสามารถอยู่ร้อยละ 50 ดังนั้น ทำให้ผู้นำเข้าข้าวสหภาพยุโรปเปลี่ยนมานำเข้าข้าวจากประเทศอื่นๆ ที่มีภาษีนำเข้าต่ำกว่าแทน อย่างไรก็ตาม EVFTA สหภาพยุโรปจะให้เวียดนามโควตาข้าวปริมาณ 80,000 ตัน ซึ่งได้รับอัตราภาษีนำเข้าร้อยละ 0 ถือเป็นโอกาสให้แก่ผู้ส่งออกเวียดนามเพิ่มการส่งออกข้าวไปสหภาพยุโรปในเวลาต่อไป โดยสามารถเพิ่มขึ้น 4 เท่าเมื่อเทียบกับปี 2561 (ที่มา: สื่อออนไลน์ <https://www.mard.gov.vn> และ <https://tuoitre.vn> วันที่ 21 สิงหาคม 2562)

ราคาส่งออกข้าวเวียดนามมีการปรับตัวลดลง

นักวิเคราะห์ตลาดข้าว Mr. Nguyen Dinh Bich คาดว่าตลาดข้าวเวียดนามน่าจะกำลังเข้าสู่ช่วงที่ยากลำบาก เนื่องจาก Supply ข้าวในตลาดโลกยังคงมีปริมาณมาก ส่งผลให้ราคาข้าวปรับตัวลดลง ซึ่งจะส่งผล

กระทบต่อการค้าข้าว และส่งออกข้าวของเวียดนามในตลาดโลก โดยเฉพาะการส่งออกไปยังตลาดจีน ทำให้ผู้ส่งออกข้าวเวียดนามหันไปมุ่งเน้นตลาดแอฟริกาเพื่อทดแทนความต้องการตลาดจีนที่ลดลง อย่างไรก็ตาม ต้นทุนการส่งออกข้าวไปยังตลาดแอฟริกาของเวียดนามยังคงสูงกว่าอินเดีย ถึงแม้ว่าราคาข้าวเวียดนามจะสามารถแข่งขันได้ก็ตาม นอกจากนี้ จีนก็มีแนวโน้มที่จะส่งออกข้าวที่มีคุณภาพต่ำและราคาถูกไปยังตลาดแอฟริกา ซึ่งทำให้เวียดนามมีคู่แข่งมากขึ้น

นอกจากนี้ พบว่าราคาข้าวเวียดนามลดลงต่ำที่สุดในรอบ 12 ปี โดยราคาข้าวหัก 5% เวียดนาม ลดลงเหลือเพียง 325 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ต่ำที่สุดนับตั้งแต่ พุทธศักราช 2550 เป็นต้นมา เนื่องจากความต้องการในตลาดส่งออกหลักปรับตัวลดลง โดยเฉพาะคำสั่งซื้อจากตลาดฟิลิปปินส์ที่มีแนวโน้มลดลง ส่งผลกดดันต่อราคาข้าวเวียดนามอย่างมาก

โดยตั้งแต่ต้นปี 2562 ราคาข้าวเวียดนามปรับตัวลดลงกว่าร้อยละ 19 และจากรายงานของกระทรวงเกษตรและพัฒนาชนบทของเวียดนาม ซึ่งตั้งแต่ ม.ค. - มิ.ย. 2562 ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวเวียดนามคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.5 จากปริมาณการส่งออกของเวียดนามทั้งหมด และในช่วง 7 เดือนแรกปี 2562 (ม.ค.- ก.ค.) เวียดนามส่งออกข้าวไปยังฟิลิปปินส์จำนวน 1.46 ล้านตัน มูลค่ากว่า 589.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันปีที่ผ่านมา 3.2 เท่าโดยปริมาณ และ 2.7 เท่าโดยมูลค่า

เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2562 ที่ผ่านมา กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าเวียดนามเปิดเผยว่า คาดการณ์ว่าเวียดนามกำลังพบกับความยากลำบากในการส่งออกข้าวในอนาคตอันใกล้ เนื่องจากจีน อินเดีย ฟิลิปปินส์ และบังกลาเทศ ได้ลดการนำเข้าลง จากนโยบายการสนับสนุนการผลิตข้าวในประเทศ และในบางประเทศยังมีสต็อกข้าวเหลือจำนวนมาก (ที่มา: หนังสือพิมพ์ The Saigon Times Daily วันที่ 16 กันยายน 2562)

*****

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโฮจิมินห์
กันยายน 2562